

Επισημάνσεις και σχόλια στις ΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΛΟΓΟΥ για την ίδρυση πολιτικής κίνησης

ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΝΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

“Η ιστορική κρίση της ανθρωπότητας και η παγκόσμια πολιτική κατάσταση στο σύνολό της έχει αναχθεί σε κρίση σε κρίση της επαναστατικής ηγεσίας”. **(Λ. Τρότσκι)**

Θοδωρής Μαράκης

Η αξιολόγηση συμμετοχή αγωνιστών της αριστεράς, τόσο στην προηγούμενη, πριν ένα χρόνο, όσο και σε αυτή της 17ης Οκτώβρη 2026 για την παρουσίαση των “θέσεων διαλόγου” για την ίδρυση πολιτικής κίνησης, της ενωτικής πρωτοβουλίας, δείχνει το καυτό ενδιαφέρον παλαιών και νέων αγωνιστών για να ξεπεραστεί η πολυδιάσπαση στο χώρο της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς (εξ-αρ) – στην εξ-αρ δεν υπολογίζω το ΜΕΡΑ25 και δεν σκοπεύω να το εξηγήσω στο πλαίσιο αυτού του κειμένου.

Είναι αξιόλογες, σημαντικές και αναγκαίες αυτές οι πρωτοβουλίες. Ωστόσο για να είναι στέρεες να έχουν προοπτική και να βρουν απήχηση στο εργατικό κίνημα και τη νεολαία χρειάζεται να πατούν σε ξεκάθαρες αρχές και πολιτικές θέσεις.

Και θα το θέσω από την αρχή οι θέσεις είναι ασαφείς και νεφελώδεις – εκτός του προγράμματος που είναι πράγματι συγκεκριμένο στις θέσεις – χωρίς ξεκάθαρη

αναφορά στη θεωρητική και ιδεολογικοπολιτική βάση της πολιτικής κίνησης για τη “Νέα Ενωτική Ανατρεπτική Αριστερά” που ευαγγελίζεται. Ωστόσο για να μην αδικήσω το κείμενο μπορεί να ανακαλύψει ένας έμπειρος αναγνώστης το ιδεολογικό στίγμα της από τα συμφραζόμενα, αλλά αυτό κατά τη γνώμη δεν είναι σωστό. Χωρίς ορισμούς χωρίς συγκεκριμένη αναφορά στις υπαρκτές δυνάμεις της όλης αριστεράς τις οποίες καλεί σε διάλογο και επίσης σημαντικό είναι ότι ο εργάτης και νεολαίος που θα μελετήσουν το κείμενο, χρειάζεται, είναι αναγκαίο να γνωρίζουν ποιες είναι οι οργανώσεις που αποτελούν το “δίπολο καιροσκοπισμού και σεχταρισμού” και έχουν τη σοβαρή ευθύνη για την κατάσταση στο κίνημα και την αριστερά! Δεν είμαι καθόλου σίγουρος ότι οι εργάτες και οι νεολαίοι, ακόμη και οι πρωτοπόροι, με τη δοσμένη συνείδηση που αυτή η εποχή τους βρίσκει ότι θα κατανοήσουν το κάλεσμα.

Θεωρώ ωστόσο εξαιρετικά σημαντικό το κάλεσμα **“Για μια Νέα Ενωτική Ανατρεπτική Αριστερά”** σαν ένα μικρό αλλά αποφασιστικό **για την οικοδόμηση ενός μαζικού επαναστατικού κόμματος**, που τόσο ανάγκη έχει η εποχή μας. Ανάγκη που βγαίνει μέσα από το μήνυμα που στέλνουν οι εξεγέρσεις του χθες και του σήμερα, οι οποίες καταλήγουν, στην καλύτερη περίπτωση σε υποχώρηση και στη χειρότερη σε ήττα και στη άνοδο αντιδραστικών καθεστώτων. **Με εντυπωσίασε αρνητικά η έλλειψη έστω και μιας μικρής αναφοράς στο κείμενο των θέσεων για τη μεγάλη αναγκαιότητα σήμερα του επαναστατικού κόμματος!** Αλλά στο θέμα αυτό θα επανέλθω αναλυτικά πιο κάτω με ιδιαίτερο κεφάλαιο, **διότι καμία ενότητα όσο μαζική και αν είναι δεν μπορεί να αντικαταστήσει για τη νίκη του εργατικού κινήματος το επαναστατικό κόμμα και μάλιστα σε Διεθνή συγκρότηση, βασισμένο και εκπαιδευμένο στις αρχές του επαναστατικού μαρξισμού!** Και αυτό είναι ένα μήνυμα που χρειάζεται να στέλνουν οι οργανώσεις της ανατρεπτικής (το επαναστατικής θα το έβρισκα καλύτερο) αριστεράς στο εργατικό κίνημα και τη νεολαία, ανελλιπώς και επισταμένως !

Σκοπεύω να γίνω συγκεκριμένος, για να συμβάλω με τις όποιες δυνάμεις μου στο διάλογο για την επιτυχία του εγχειρήματος, το οποίο στηρίζω – όπως θα καταλάβατε κριτικά – μια και βρίσκεται το θέμα της ενότητας στο κεντρικό του στόχο. Ακολουθώντας κύρια – όχι πάντα – τη ροή του κειμένου.

Γιατί μέσα στις σημερινές συνθήκες και στις δυσοίωνες για την εργατική τάξη και την ανθρωπότητα το να διαιωνίζουμε σαν επαναστατική αριστερά τη κατάσταση της πολυδιάσπασής μας και τη βαβυλώνια πολιτική μας, επιτρέψτε μου να πω μεγάλη κουβέντα, διαπράττουμε “έγκλημα εσχάτης προδοσίας” απέναντι στο εργατικό κίνημα και την ανθρωπότητα! **Σοσιαλισμός ή βαρβαρότητα, αλλά και στο σοσιαλισμό με**

σοβαρότητα!!

Αναγκαίος ο προσδιορισμός της ιδεολογικής ταυτότητας

Το κείμενο ξεκινάει:

“Με τις πολιτικές θέσεις που παρουσιάζουμε, η Πρωτοβουλία για μια Νέα Ενωτική και Ανατρεπτική Αριστερά επιδιώκει να μετασχηματιστεί σε **Πολιτική Κίνηση για να συμβάλει στην αναγκαία γενικότερη ανασυγκρότηση της ριζοσπαστικής και αντικαπιταλιστικής Αριστεράς**. Για τη δημιουργία ενός νέου, διακριτού αριστερού πόλου διαλόγου και κοινής δράσης που θα συνδυάζει ένα πολιτικό πρόγραμμα ρήξεων με το κεφάλαιο και τον ιμπεριαλισμό, με μια μαζική ενωτική πολιτική εργατικών, λαϊκών και δημοκρατικών κατακτήσεων”.

Τον μετασχηματισμό της “ Πρωτοβουλίας για μια Νέα Ενωτική και Ανατρεπτική Αριστερά” σε “Πολιτική Κίνηση” εγώ την καταλαβαίνω σαν μια αναβάθμιση σε ένα πιο πολιτικά συνεκτικό σχήμα των 5 οργανώσεων που την απαρτίζουν – αν δεν το κατάλαβα αυτό καλά τότε πιστεύω ότι και πολλοί άλλοι δεν θα το καταλάβουν για να εκτιμήσουν τη διαφορά. Η αναβάθμιση σε “Πολιτική Κίνηση” κατά τη γνώμη μου για να σταθεί σε στέρεη βάση και “να συμβάλει στην αναγκαία γενικότερη ανασυγκρότηση της ριζοσπαστικής και αντικαπιταλιστικής Αριστεράς”, χρειάζεται να πατάει σε θεωρία (τον Επαναστατικό Μαρξισμό όπως θα αποδείξω), πρόγραμμα και τακτική για να πετύχει πριν απ’ όλα και πάνω απ’ όλα την πολιτική – ιδεολογική ανασυγκρότηση της “ριζοσπαστικής και αντικαπιταλιστικής Αριστεράς” μια και πρωτίστως το πρόβλημα είναι πολιτικό και κατά συνέπεια οργανωτικό.

Άλλωστε: **“Δράση χωρίς θεωρία είναι στραβή”** – κατέχετε ποιος το είπε. Και μη μου πείτε ότι: Παραβιάζω ανοιχτές πόρτες! Γιατί το θεωρητικό και πολιτικό πιστεύω της “Πολιτικής Κίνησης” είναι ανύπαρκτο και ως ένα βαθμό ασαφές στις θέσεις του κειμένου. Πρόγραμμα υπάρχει και ο γενικός τακτικός στόχος. Βέβαια παραδέχομαι ότι στο κείμενο υπάρχουν αναφορές έμμεσες, μέσα από την κριτική που ασκεί στα κινήματα, την κοινοβουλευτική “αριστερά” κλπ, που δίνουν το ιδεολογικό στίγμα του εγχειρήματος, ωστόσο είναι παρεμπιπτόντως και όχι αναλυτικά και ρητά διατυπωμένο. Αλλά δεν ξεκαθαρίζει σε ποιες αρχές και παραδόσεις του εργατικού κινήματος βασίζεται. Και αν αυτό συμβαίνει επειδή υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις ως προς αυτό ανάμεσα στις 5

οργανώσεις, τότε φοβάμαι, ότι παρά τις καλές προθέσεις το εγχείρημα δεν έχει μέλλον και αν έχει δεν θα είναι επαναστατικό!

Και για να μην αδικήσω τις θέσεις του κειμένου θα παραθέσω ορισμένες από τις έμμεσες αναφορές:

Αναφορά πρώτη στην παράγραφο 2:

“Εδώ και σχεδόν μισό αιώνα, παρότι η ταξική πάλη, διεθνώς, εξελίσσεται και μερικές φορές παράγει πολύ σημαντικά έως και δυνητικά επαναστατικά γεγονότα, **δεν έχουν υπάρξει επαναστατικά παραδείγματα με αντικαπιταλιστικό σοσιαλιστικό προσανατολισμό, ούτε και υποδείγματα αριστερών κυβερνήσεων που να ανέτρεψαν τον ταξικό συσχετισμό ή ακόμα περισσότερο τον καπιταλισμό**”.

Αναφορά δεύτερη παράγραφος 3:

“Υποχωρώντας (ΣΣ Η κοινοβουλευτική “αριστερά”) **από το όραμα της ανατροπής και μιας άλλης κοινωνίας, από τον σοσιαλιστικό και κομμουνιστικό ορίζοντα.**”

Αναφορά τρίτη παράγραφος 5:

“Η πολιτική πρότασή μας.... Στην εποχή μας, μια νέα αριστερή εναλλακτική «πέρα από το κεφάλαιο» και **μια επανίδρυση της σοσιαλιστικής και κομμουνιστικής προοπτικής είναι αναγκαία περισσότερο από ποτέ**”.

Αναφορά τέταρτη στη παράγραφο 9 γράφει ότι:

Τον πόλεμο “μπορεί να σταματήσει”.... Ένα προγραμματικά ανασυγκροτημένο εργατικό, αριστερό, **σοσιαλιστικό και κομμουνιστικό κίνημα** μπορεί να

σταματήσει αυτή την προοπτική.”

Αυτό θέλει μεγάλη συζήτηση, πράγμα που δεν μπορεί να ανοίξει στο πλαίσιο αυτού του κειμένου. Ωστόσο επιγραμματικά θα πω ότι όσο ο καπιταλισμός δεν ανατρέπεται και μάλιστα σε παγκόσμια κλίμακα οι πόλεμοι δεν πρόκειται να σταματήσουν, γι αυτό συμφωνώντας με το κείμενο είναι αναγκαίο το: **“...αντιπολεμικό – αντιμπεριαλιστικό κίνημα χρειάζεται να συνδεθεί με την αντικαπιταλιστική στρατηγική. Και αντιστρόφως, η αντικαπιταλιστική πολιτική είναι αναγκαίο να εκφραστεί μέσα και από τον αντιμπεριαλιστικό – αντιπολεμικό αγώνα”**.

Πολύ θα ήθελα όμως να υπήρχε στις θέσεις αναφορά η “αντικαπιταλιστική στρατηγική” για να έχει επαναστατικό πρόγραμμα χρειάζεται να βασίζεται στις θέσεις των Μαρξ – Ένγκελς – Λένιν – Ρόζας – Λήμπκνεχτ – Τρότσκι, για να θυμηθούν οι παλιοί και να το γνωρίσουν οι νέοι, για να είναι και “σύγχρονο”. Ελπίζω να υπάρξει αυτή η αναφορά στο κείμενο της εξαγγελθείσας συνδιάσκεψης.

Και θα τελειώσω με τις έμμεσες αναφορές αντιγράφοντας αυτή που φαίνεται να είναι πιο συγκεκριμένη όπου θεωρεί ότι:

“Ένας άλλος κόσμος, χωρίς εκμετάλλευση είναι εφικτός – Θα είναι ειρηνικός (ΣΣ στο βαθμό που δεν θα υπάρχει ούτε ίχνος καπιταλισμού παγκόσμια) σοσιαλιστικός και κομμουνιστικός”. (Η υπογράμμιση είναι του κειμένου)

Αυτές οι έμμεσες αναφορές στο **σοσιαλισμό και κομμουνισμό για να είναι φερέγγυες και επαναστατικές** χρειαζόταν στο κείμενο των θέσεων - επαναλαμβάνω - να υπάρχει ειδική παράγραφος και μάλιστα σε μια από τις αρχικές παραγράφους του κειμένου όπου με σαφή διατύπωση να ξεκαθαρίζει ότι ο σοσιαλισμός και κομμουνισμός της “πολιτική κίνησης” βασίζεται στις αρχές του επαναστατικού μαρξισμού.

Γιατί

Μια πολιτική κίνηση που σκοπεύει να ανασυγκροτήσει την ανατρεπτική αριστερά δεν μπορεί παρά να βασίζεται στη γρανιτένια θεωρία του επαναστατικού μαρξισμού, των Μαρξ – Ένγκελς – Λένιν – Ρόζας – Τρότσκι, ένα επιστημονικό πρόγραμμα και μια ξεκάθαρη πολιτική σκέψη. Επειδή εκείνοι που δεν μπορούν να υπερασπιστούν τις παλιές θέσεις ποτέ δεν θα κατακτήσουν καινούργιες!

Και αυτό γιατί χρειάζεται να προσδιοριστούμε με σαφήνεια απέναντι στον αναθεωρημένο, και ιστορικά χρεοκοπημένο “μαρξισμό” Στάλιν – Ζαχαριάδη και αυτόν του Αλτουσέρ. Αυτό ωστόσο δεν σημαίνει ότι δεν πρέπει να βρεθούμε σε κοινό μέτωπο δράσης με οργανώσεις ή κόμματα που έχουν αναφορά στους προαναφερόμενους “μαρξισμούς”.

Εμπνεόμαστε

Την άποψή μου για την αναγκαιότητα να υπάρξει σαφής προσδιορισμός της πολιτικής κίνησης στις αρχές του επαναστατικού μαρξισμού τεκμηριώνεται από τη τοποθέτησή μου απέναντι στη θέση του κειμένου παράγραφος 42 ότι:

“Εμπνεόμαστε από τις επαναστάσεις του 20ου αιώνα και από τα ριζοσπαστικά κινήματα του 21ου αιώνα. Αντιμετωπίζουμε κριτικά αυτά τα εγχειρήματα, επιδιώκουμε μια πλατιά και ουσιαστική συζήτηση σχετικά με τα αίτια που καθόρισαν τα όριά τους και αναζητούμε τους επαναστατικούς δρόμους του μέλλοντος για τη σοσιαλιστική και κομμουνιστική προοπτική, με βάση τη διεκδίκηση της εργατικής εξουσίας και της εργατικής δημοκρατίας. Είμαστε με την κοινωνική επανάσταση όχι από ιδεολογική εμμονή, αλλά από την ιστορική γνώση ότι καμία άρχουσα τάξη δεν παρέδωσε οικειοθελώς τα κλειδιά των προνομίων της αυτο-μεταρρυθμιζόμενη και σεβόμενη τις δημοκρατικά εκφρασμένες αποφάσεις και επιδιώξεις της κοινωνικής πλειοψηφίας.”

Κατά την άποψή μου η διατύπωση στο σημείο αυτό όφειλε να είναι ότι:

Εμπνεόμαστε από την Οκτωβριανή Επανάσταση και στο φως της αντιμετωπίζουμε κριτικά τις ηττημένες και γραφειοκρατικά παραμορφωμένες επαναστάσεις του 20ου αιώνα και τα αυθόρμητα ριζοσπαστικά κινήματα του 21ου αιώνα.

Ωστόσο εμπνεόμαστε από τη δυναμική τους, τη ζωντάνια τους και τον ηρωισμό τους και διδασκόμαστε από τα λάθη και τις αδυναμίες τους χωρίς να υποτιμούμε τη σημασία τους.

Και αυτό

Γιατί η Οκτωβριανή Επανάσταση πραγματοποιήθηκε **κάτω από την ηγεσία του επαναστατικού κόμματος των μπολσεβίκων που είχε εκπαιδευτεί στις αρχές**

του επαναστατικού μαρξισμού ενάντια στο μαρξισμό των μενσεβίκων, Μπερνστάιν, Κάουτσκι, Πλεχάνωφ και Σία. Γιατί οι ηττημένες και οι γραφειοκρατικά παραμορφωμένες επαναστάσεις πραγματοποιήθηκαν από τον σταλινικό και νεοσταλινικό “μαρξισμό”!

Είναι για αυτό που η “πολιτική κίνηση” χρειάζεται να προσδιορίσει τη θέση της καθαρά και ευανάγνωστα απέναντι στον επαναστατικό μαρξισμό για να πάει με θέσεις στην **“πλατιά και ουσιαστική συζήτηση σχετικά με τα αίτια που καθόρισαν τα όρια τους”!**

Προφανώς σε διάλογο με άλλες υγιείς οργανώσεις της επαναστατικής αριστεράς – προσοχή στο “ανατρεπτική”, γιατί πρόσφατα το χρησιμοποίησε και η Δούρου προσδιορίζοντας το ΣΥΡΙΖΑ σε “ριζοσπαστική ανατρεπτική αριστερά” και είναι ευτύχημα που δεν χρησιμοποίησε το “επαναστατική”!!!

Τώρα όσον αφορά το: **“αναζητούμε τους επαναστατικούς δρόμους του μέλλοντος για τη σοσιαλιστική και κομμουνιστική προοπτική”**. Η απάντηση είναι ότι: Τον επαναστατικό για τη νίκη δρόμο μπορούμε να τον βρούμε στις εμπειρίες της Οκτωβριανής Επανάστασης. Πιστεύω ότι οι συγγραφείς των θέσεων το γνωρίζουν. Και το ερώτημα είναι: Γιατί δεν το αναφέρουν; Εκπλήσσομαι. Το γιατί εκφυλίστηκε είναι άλλη μεγάλη συζήτηση, αλλά η βασική αιτία είναι στο ότι, η σταλινική ηγεσία εγκατέλειψε τις αρχές του επαναστατικού μαρξισμού.

Επίσης με έκπληξη διάβασα στην παράγραφο 41 ότι: **“Αναζητούμε ένα στρατηγικό πρόγραμμα,(1) αντίστοιχο με τη νέα εποχή που ανατέλλει”**. !! Γιατί; Η επαναστατική αριστερά έχει ιστορία και παραδόσεις, δεν είναι ούτε χθεσινή ούτε σημερινή μας έχει δώσει το **“στρατηγικό πρόγραμμα”** που **“αναζητούμε”**, θεωρώ ότι αυτό βρίσκεται στο **Κομμουνιστικό Μανιφέστο και στη διόρθωση και συμπλήρωση του, που έγινε στα 4 πρώτα Συνέδρια της Κομμουνιστικής Διεθνούς! Είναι εξαιρετικά επίκαιρο στις βασικές τους γραμμές και “αντίστοιχο με τη νέα εποχή που ανατέλλει”**. Πιστεύω ότι το γνωρίζετε. Αν πέφτω έξω και υπάρχει κάτι άλλο που πρέπει να μπει στη θέση του, γράψτε το με έμφαση. Γιατί η **“απαιτητική εργατική τάξη”** θέλει καθαρές απαντήσεις. Πάντως εκείνοι που δεν μπορούν να υπερασπίσουν τις παλιές θέσεις ποτέ δεν θα κατακτήσουν καινούργιες.

Κάνοντας κάλεσμα για την “ανασυγκρότηση της ανατρεπτικής αριστεράς” για την επαναστατική αλλαγή αναλαμβάνουμε μια τεράστια ευθύνη που πρέπει να τη λάβουμε σοβαρά. Και το ζήτημα της θεωρίας είναι σοβαρό. Γιατί τι είναι η θεωρία, αν όχι τα εργαλεία για τη δράση μας; Και αυτά τα εργαλεία είναι η μαρξιστική μας θεωρία γιατί μέχρι σήμερα δεν έχουμε βρει καλύτερα εργαλεία.

Πιστεύω ότι μέσα από το διάλογο η συνδιάσκεψη θα διορθώσει τη σημαντική – κατ’ εμέ – αυτή παράλειψη και να την κατοχυρώσει σαν αρχή αδιαπραγμάτευτη στο διάλογο με τις άλλες οργανώσεις.

Σημείωση (1): Ομολογώ ότι τη διατύπωση “στρατηγικό πρόγραμμα” πρώτη φορά τη συναντώ στη πολύχρονη μελέτη μαρξιστικών και γενικά πολιτικών βιβλίων και κειμένων. Έτσι μετά από σκέψη το μετέφρασα ότι υπονοεί το στρατηγικό στόχο για αυτό και προχώρησα σ’ αυτή την απάντηση. Τώρα αν πέφτω έξω, δεν φταίω γιατί αυτό κατάλαβα. Είμαι ανοιχτός σε διόρθωση!

Σημείωση (2): Έχω και άλλα να γράψω σε σχέση με τις “θέσεις διαλόγου” αλλά για την οικονομία του κειμένου και για την πιο εύκολη ανάγνωσή του θα σταματήσω σ’ αυτή τη βασική παρατήρηση και σύντομα θα επανέλθω για ό,τι ακόμα έχω να προσθέσω σε επόμενο άρθρο. Πάντα με γνώμονα το συμφέρον του εγχειρήματος!

Σημείωση (3): Οι υπογραμμίσεις στο άρθρο είναι δικές μου εκτός από μία στην οποία υπάρχει ειδική αναφορά.